

קבלת שבת

שנה ט' - עלון דו שבועי ■ מופץ במעל 9000 עותקים בכל ארץ

פרשת "כי-תשא"

"וְיִשְׁמְרֶתֶם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן" (לא, יד).

והלא כבר בא ציווי מעין זה בפרש יתרו (לעיל כ, ט-ו): "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, ויום השביעי שבת לה' אלוֹקֶיךָ", ומדוע נשנה ציווי זה כאן **בנוסח שונה?**

ביאור נפלא על כך, אמר הגאון המופלא רבי יעקב לוי זצ"ל (בקי עצום בתורה שהסתיי עצמו ועבד כסָּבָל באוניה וכסולל כבישים): כתב הרמ"א (אורח חיים, רצ, ב): 'ופועלים ובעלי בתים שאינן עוסקים בתורה כל ימי השבוע, יעסקו יותר בתורה בשבת מתלמידי חכמים העוסקים בתורה כל ימי השבוע, והתלמידי חכמים ימשיכו יותר בעונג אכילה ושתיה קצת, דהרי הם מתענגים בלימודם כל ימי השבוע. וכן הביא ה"בית יוסף" מהירושלמי (שבת טו, א) ומדרש נתנחומא, שכתבו כן.

מענה, בפרשת יתרו נאמר: "ששת ימים **תעבוד**", ומכאן שמדובר בפועלים שעוסקים במלאכתם כל ימי השבוע, ולכן לגביהם אומר הפסוק "יום השביעי שבת לה' **אלוֹקֶיךָ**", כי מאחר ואינם עוסקים בתורה במשך השבוע, עליהם לעסוק בתורה בשבת.

בפסוקים שלפנינו, לעומת זאת, נאמר "ששת ימים **יעשה** מלאכה", ואם כן כאן מדברת התורה על מי שמלאכתם נעשית על ידי אחרים, אלו התלמידי חכמים שתורתם אומנותם (עיין ברכות לה:), ועל כן לגביהם נאמר "כי קודש היא **לכם**", דהיינו: שמוותרים להתענג בשבת באכילה ושתיה יותר משאר האנשים, כי מתעסקים הם בלימודם כל ימות השבוע! (ושלל לא יחסר)

"וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חַלְוֵשָׁה קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי שְׁמַע" (לב, יח).

מעשה בעסקן חשוב שנכנס אל ביתו של הגאון רבי **יצחק יעקב וייס זצ"ל**, בעל ה"מנחת יצחק" וגאב"ד העדה החרדית, למחרת אחת ההפגנות שהוכרזה על ידו נגד גזירת ניתוחי המתים, ובפיו שאלה: 'הרשעים ברשעותם עומדים, ומה התועלת בהפגנה ובמחאה? אינהו בדידהו ואנן בדידן!'

השיבו "המנחת יצחק": בפרשת העגל נאמר "ויאמר אין קול ענות גבורה", ורש"י מפרש 'אין קול הזה מראה קול עניית גיבורים הצועקים נצחון, ולא קול חלשים שצועקים ווי או ניסה' משמע שאילו החלשים לפחות היו צועקים 'ווי- לא היה משה שובר את הלוחות... ללמדנו שהמחאה יכלה למנוע את שבירת הלוחות וכמה גדולה כוחה של מחאה ונאקה לכבוד שמים.

"וַיִּשְׁלַח מִיַּדוֹ אֶת הַלַּחַת וַיִּשְׁבַּר אֹתָם" (לב, ט).

הקשה מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל (הובא בספר "דברי אגדה") - מה היתה דעתו של משה רבינו בשבירת הלוחות? מדוע לא הניח את הלוחות בצד לשמירה, גער ישראל והעניש אותם על החטא שחטאו עד שישובו בתשובה שלימה, ולאחר מכן היה נותן להם אותם שוב? וכי לא ידע שכן עלולים הם להישאר ללא תורה? וביאר, שהרי ידוע בלוחות הראשונים היתה סגולה מיוחדת, שכל הלומד בהם אינו שוכח לעולם את תלמודו, כמו שאמרו חז"ל בגמרא בעירובין (דף נד.) "מאי דכתיב חרות על הלוחות, אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל". אדם היה לומד פעם אחת והיה שמור הלימוד בזכרונו עד עולם.

בתחילה היה משה רבינו שמח על המעלה הזו, שכן אין לך דבר יותר נפלא מלימוד ללא שכחה - אולם כעת, למראה עם ישראל העומדים ומחוללים סביב העגל, ולא עוד אלא ש'ויקומו לצחק' - עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, הבין משה רבינו איזה חילול ה' עלול להיות, כאשר תיתכן מציאות שאדם מגועל במעשים רעים ויחד עם זאת בקי בכל חלקי התורה, בבחינת "נזם זהב באף חזיר".

לכן דאג משה רבינו ללוחות מעשי ידי אדם, שבהם ירדה שכחה לעולם, ואדם הרוצה להיות בן תורה ו'לקנות' את התורה עליו לקיים את כל מ"ח הדברים שהתורה נקנית בהם, שהם אינם קלים כלל וכלל, ורק ע"י היגיעה בתורה וסייעתא דשמיא יכול הוא לקנות את התורה. (ומתוק האור)

"וַיִּשְׁבַּ מֹשֶׁה אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲנָא חָטָא הָעָם הָאֵלֶּה חָטָא גְדוֹלָה וְגו' וְעַתָּה אִם-תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם אֵין מִחְנִי נָא, מִסְפָּרָךְ" (לב, לא-לג).

הדברים תמוהים: הלא משה רבינו עומד ומבקש רחמים על ישראל, ואם כן היה לו להקטין את חטאם - ואל להגדילו ולהכריז כי הוא "חטאה גדולה"? מה גם שמשה מוסיף "ועתה אם תשא חטאתם", ומדרש מבואר ש"ועתה" הוא לשון תשובה. מעתה אם אנו עוסקים במצב שבו ישראל כבר עשו תשובה - לאיזה צורך יש ענין לקום ולומר "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה?"

ביאור נפלא אמר בזה הגאון רבי משה ישראל פלדמן מברזאן זצ"ל (חתן בנו של המהרש"ם): **רבי יוסף אלבו זצ"ל, בעל "העיקרים"** (מגדולי בעלי המחשבה ביהדות ספרד המערבית - מאמר ד, פרקים לו-לז-לח) פירש את הפסוק "ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" באופן כזה: אם הקב"ה יתייחס לחטאי האדם לפי ערך מי שכלפיו חטא האדם, דהיינו כלפי הבורא יתברך שמו שהוא בלתי גבולי, אזי היה העונש נצחי ולא היתה תרופה למכתו של החוטא. אולם ה' יתברך בחסדו הגדול אינו מעריך את העבירה לפי ערכו, אלא לפי ערך האדם, שהוא

גבולי, ומשום כך גם העונש הוא גבולי, ולכן מועילה גם תשובה. וזו הכוונה: "ולך ה' חסד", שמצד מידת חסדו של הקב"ה הרי הוא משלם לאיש כמעשהו, כפי ערך של מעשה אדם... אולם מאידך, כאשר הקב"ה משלם שכר למי שמקיים את מצוותיו, הרי השכר המשתלם הוא נצחי, כי לגבי מצוות - אדרבה, הקב"ה מעריך את המצוה כערך מי שכלפיו נעשתה, דהיינו ביחס לבורא יתברך שמו.

מענה נבין את בקשת משה רבינו. שהרי אמרו חז"ל בעבודה זרה (דף ד:), 'לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה וכי' אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, וכאשר שבו ישראל בתשובה על חטא העגל, נעשו עוונותיהם כזכויות. מעתה, אף שכאשר חוטא האדם אין הקב"ה מתייחס לעבירה כאל דבר נצחי כדי שעונשו גם כן לא יהיה נצחי, וכפי שהתבאר, לאחר ששב בתשובה וחטאו הפך לזכות, שוב נוקט הקב"ה במידת החסד ומעריכו הקב"ה כפי ערכו הנצחי, בכדי שהזכות תהיה גדולה...

זו כוונת משה: "ועתה", כלומר לאחר שישראל עשו תשובה, "אם תשא חטאתם", דהיינו שביקש שהקב"ה יגביה את החטא למעלה, לחשבו כפי ערכו האמיתי והנצחי, כדי ששכר העוון שהפך למצוה יהיה גם כן נצחי!

"וַיֹּאמֶר לֹא תוֹכַל לָרְאוֹת אֶת פָּנָי כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי" (ג, ט).

באחד מפנקסיו, מביא הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל, רבה של ירושלים, ביאור נפלא שאותו שמע בשבת קודש פרשת בחוקותי "ז אייר תש", מהגאון רבי שלמה יוסף זיין זצ"ל, בשם רב אחד:

לכאורה יש לתמוה על הנאמר "כי לא יראני האדם וחי": הלא ממה-נפשך, אם משה ראוי לראות את כבוד השם יתברך, הרי ביד הקב"ה לעשות שיראה ובכל זאת יחיה, ואם אינו ראוי, היה לו לומר שהסיבה שלא יוכל לראות היא מפני שאינו ראוי?

וביאר אותו רב, על פי מה שדרשו חז"ל בספרי (דברים, שנו): "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה - אבל באומות העולם קם, ואיזה זה? זה בלעם בן בעור", והתבאר שטעם הדבר הוא כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לטעון: לנו לא נתת נביאים כמו לישראל. ומשום כך היה מן ההכרח שתהיה גם אצלם מדרגה גבוהה בנבואה, כדי שלא יוכלו לטעון שאמנם ניתן להם נביא - אך לא במדרגת נביאים של ישראל.

והנה, ידוע מה שדרשו חז"ל בגמרא בבבא מציעא (דף קיד:) על הפסוק "אדם כי ימות באהל - אתם קרויים אדם ואין העובדי כוכבים קרויים אדם", והקשו התוספות (בבבא קמא לה. בתד"ה אלא האדם) מן הנדרש שם בגמרא על הפסוק "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם - כהנים לוויים וישראלים לא נאמר, אלא 'אדם' - הא למדת שאפילו נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול?" ותיקן רבינו תם, שיש חילוק בין 'אדם', המתייחס לישראל בלבד, לבין 'האדם', שכוונתו אף לעובדי כוכבים.

מענה כמה נפלאים ומתוקים הדברים: הקב"ה משיב למשה "כי לא יראני האדם וחי", כלומר: אפשר אמנם שאתה עצמך כדאי והגון לכך, אולם 'האדם' - נביאים של הגויים שנתי להם כנגדך - לא ראו לראות ולהיוותר בחיים, ומשום כך, כדי שלא תהיה טענה לגויים - לא תוכל אף אתה לראות את פני!

וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר אַף אֶת שְׁבַתְתֵּי תִשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בְּיַד וַיְבַיְנֶכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי מִקְדָּשְׁכֶם (לא, יג)

מהו אותו "אות" ומה משמעותו? נבין את זה על פי הסיפור הבא. ואגב, ניתן לראות מסיפור זה, גדלותו של רב ומנהיג שמוכן לכל תרחיש ומקרה, ויודע לתת תשובות במקום...

ומעשה שהיה, כך היה: הקיסר האוסטרי הנועד פרנץ יוזף (שהיה קשור לצרכיהם של היהודים והיה עוזר להם רבות) בא פעם לביקור בעיר קראקא ובין השאר ביקר גם בבית הכנסת הגדול שבעיר.

בפרוודור בית הכנסת היתה תלויה תמיד תמונתו של הקיסר משום שלומה של מלכות. אבל אותו יום נעלמה לפתע התמונה. יד נעלמת של שונאי ישראל הוציאתה משם, ומיד נמצאו מי שמסרו על כך ואמרו, שהיהודים הסירו את התמונה, כדי להפגין בכך נגד הקיסר... משכנס אל בית הכנסת הביט פרנץ יוזף לצדדיו ופנה אל הרב - הלא הוא הגה"ק רבי שמעון סופר ז"ע ושאלו, האומנם נכון הדבר, שתמיד היתה תלויה כאן תמונתו והיום, לקראת בואו הסירוה?

רבי שמעון, שרק באותו רגע נודע לו לתדהמתו שהתמונה נעלמה, לא איבד עשתונותו, והשיב ואמר: אמנם, כן הוד מעלתו, נכון הוא, שהיום הסירו את התמונה. ועשינו כן מן הטעם הבא: לפי חוקי דתנו אנו מניחים בכל יום תפילין, המשמשים כ"אות ברית", כקשר סמלי עם אלוֹקֵינוּ. כנגד זה, בשבת הנחת תפילין אסורה. משום שעל השבת נאמר בתורה: "כי אות היא ביני וביניכם" - ביום השבת אנו רואים את עצמנו קרובים כ"כ אל הקב"ה, שאין עוד צורך בינים זה באות ובסמל. וכך נהגנו באירוע חגיגי זה: בכל ימות השנה תלויה תמונתך כאות לקשרנו אל הוד מעלתך, אבל היום, משנאות הוד מעלתך לבוא ולבקר אצלנו, לא תהא זו אלא פחיתות כבוד אם אנו מסתכלים בתמונתך שעל הקיר, בשעה שזכינו לראותך עמו בבכודך ובעצמך...

התור בבית מרקחת הפך למוקד לסיפוק יצר הסקרנות של תושבי השכונה...

סיפר האבא, 'התברר שלא 'התעלפתי' אלא לקיתי בהתקף לב רציני. תמיד חשבתי שלחטוף התקף לב' מרוב בהלה הוא ביטוי גרידא, או משהו שקורה רק בסיפורים, אבל הנה זה קרה לי'.

'כבוד הרב, הטרחתי אתכם לפה, כי אני חייב את עזרתכם, ברור כי מישורו לקלקל את השידוך ברגע האחרון, משהו שהם שמעו, בודאי גרם להם לקום ולברוח. אני, כוחותי דלים מכדי לברר את העניין, אבל לכם יש את הסמכות המתאימה. לא מעניין אותי הסיפור כדי להכאיב לעצמי על העבר, אלא כדי למנוע נזק לשידוכים הבאים, אם יהיו. אם מישורו אומר עלינו דבר לא טוב שאינו אמיתי, אנו חייבים להזיז את השמועה'.

הרב הבטיח להיכנס לעובי הקורה, ולברר דבר לאשורו. הוא קרא לשדכן, שכמוכן שיתף פעולה עם הרב באופן מלא. הוא אמר שאינו יודע את הסיבה לאשורה, אבל הוא יודע שמשפחת הכלה שמעו משהו חמור מאד על הבחור, עד כדי כך שהם כעסו מאד על השדכן, שלדבריהם ניסה להפיל אותם בפת. משום שהגיעו מחו"ל. הם לא הסכימו לברר שנית ורק הודו לה' שהציל אותם בעוד מועד, כפי שאמרו לשדכן בטרם נפרדו ממנו בכעס רב.

השדכן הסכים מנוון למסור לב את פרטיהם המזויקים, והרב יצר קשר עם רב הקהילה אליה הם משתייכים בחו"ל. דרך אותו רב נודעו הפרטים: הם שמעו מבת דודה שלהם שהיא יודעת באופן אישי, שהבחור נוטל כדורים לטיפול בבריאות הנפש. הם עדיין לא נרגעו מכעסם על הקונויה הישראלית, שנוקמה נגדם, והם המומים ומזועזעים להיזכר בפרטי המקרה.

כיון שבת הדודה היתה אף היא מתושבות השכונה, זימן אותה הרב אליה, כדי לשמוע ממנה מהו המקור לשמועה המרושעת הזו שאינה אלא עלילה, באשר אין לה שום אחיזה במציאות. הגברת סיפרה לרב, שהיא בעצמה היתה באותו בוקר בבית המרקחת, וראתה את הבחור רוכש את התרופה. היא היתה היממה ומבוהלת, ולכן התאמצה להציג במרשם וראתה ששמו מופיע עליו שחור על גבי לבן.

הרב שאל אותה מה שם התרופה, והיא נקבה בשם מסוים. הרב הוסיף ושאל מנין במחילה, יש לה התמצאות בתרופות כאלו והיא סיפרה, שבנערות היתה רוכשת תרופות כאלו עבור ויהם שחשו בהחטא של שכן על יד ביתה.

הרב שלח לבדוק במחשב בית המרקחת איה קנה הבחור דבר מה באותו יום ואם כן, מהו. ברישומי המחשב נמצא כי אמנם הבחור קנה באותו בוקר תרופה, המיועדת לטיפול באלרגיה אביבית, ממנה הוא סובל כמו ארבעים אחוזים מעם ישראל, ואפילו השדכן עדכן אודותיה את המשפחה החו"לית. שם התרופה לאלרגיה, דומה מאד לשם של תרופה המיועדת לחולים פסיכיאטריים. הגברת התבלבלה והחליפה בין השמות.

לאחר שהובררו הפרטים נקראה האשה שנית אל הרב, ונשאלה איך לקחה על עצמה לומר דבר כל כך גורלי, בלי להתייעץ עם רב, ואפילו לא היתה טועה ומחליפה בין השמות. האשה נבהלה מאד מן הטעות אל הנזק כבר נעשה, ואי אפשר היה לתקנו. הרב לא ניסיונותיהם של הרב והשדכן להוציא את השידוך אל הפועל עלו בתווה ונתקלו בהתנגדות עזה של המשפחה שכנגד. כך זכתה פרשיית בית המרקחת להתערבותו האישית של הרב, וכך באה בסופו של דבר על תקונו.

ועל כגון זה מונא במדרש רבה (קהלת ס', י"ב) יש לך אדם שחוטא בארץ ואינו חוטא בשמים, בשמים ואינו חוטא בארץ, אבל מי שאומר לשון הרע חוטא בשמים ובארץ, שנאמר "שתו בשמים ולשונם תהלך בארץ". (האמנתי ואדבריה)

אולם אז, נשבר פתאום ה'תורמט', ואיש לא דאג לתקנו או להחליפו, ושוב חזרו על עצמם המעמדות המביכים. לא הפסקתי בהערותי לפקידים ושוחחתי על העניין עם אנשים נוספים בקהילה ובשכונה, ביקשתי מהם שידברו גם הם וישמיעו את קולם. הפקידים היו אדיבים כל הזמן, אבל אמרו שאין להם מה לעשות. הסקתי שעלי לפעול בכיון נוסף, ושלחתי מכתב להנהלה הראשית של הקופה. בפעם הבאה שהגעתי אל המרפאה השכונתית, קרא לי המנהל אל חדרו, פניו הביעו איפוק, אדיבות ותקיפות גם יחד ובקול סמכותי אמר: 'ר' בניציון. אינני יודע מדוע החלטת להלחם בנו, אבל זהו. כך זה אצלנו בקופה. איננו יכולים לחנך את כל השכונה. אני מסכים איתך שהמצב אינו אידיאלי, אבל זה המצב. או שתתרגל, או שתקנה תרופות במקום אחר. כמוכן שאתה רצוי מאד אצלנו, אך אם אנחנו איננו רצויים לך, אולי תוותר על שירותינו'.

שמעתי. הבנתי. שתקתי זמן מה. ואז אמרתי 'אכן, אעשה כדברך. אני מסכים איתך שאין באפשרותי לתקן את העולם. אני ניסיתי לעזור, אבל באמת האחריות על המרפאה הזו ועל מה שמתרחש בה היא לא שלי. מאותו יום רכשתי תרופות בבית מרקחת פרטי ולא עסקתי עוד בנושא. אך יום אחד, בכל זאת החליט המנהל לעשות סדר בתור שבבית המרקחת. אולי לא מתאים לומר 'החליט' על מעשה שדרשו ממנו לעשות בתוקף. בהתערבותו של רב השכונה טובי עסקינה.

והרי דברים כהווייתם: יום אחד התגללה בקהילה שמועה שעברה מפה לאוזן על שידוך מרגש מאד העומד לצאת אל הפועל בקרוב ממש. הבחור, הוא בחור מנוגד שנמצא בשידוכים וכל מיני סיבות לא משמעותיות עכבו את שידוכו עד עתה. כעת עומדת לו לרועץ סיבה רצינית והיא, שהוא כבר בן עשרים ושבע, הוריו דלפונים מרודים, ואחריו ממתנית שיריה של בנים ובנות שרובם הגיעו אף הם לפרקם, וחלק אף עברו אותו. משום מה נתקעים כל השידוכים המוצעים.

והנה, סיפור השמועות, כי משפחתו של הבחור עומדת ב"ה לסגור שידוך. מדובר בהצעה מצוינת מחו"ל, מושלמת ממש מכל הבחינות. גם המועמדת, ממש כמו הבחור, התעכבה בשידוכיה מסיבות לא ברורות, ועלת עומד לה לרועץ גילה המבוגר. הם בררו רבות על הבחור ועל משפחתו וראו כי טוב. כשהגיע סיפר לו שבבור לב, כי באותו ערב המדוברת היא בעלת אמצעים, ומעוניינת לתת ביד נדיבה. כל מי שמע על השידוך העומד להיגמר בכי טוב, שמח שמחה גדולה וציפה כבר לשמוע 'רשמית' על השידוך. חלף יום חלפו יומיים, וביום השלישי ראינו אמבולנס מוביל אל בית המשפחה. התברר שהאב נלקח אל בית החולים עם התקף לב קשה. הוא ריחף בין חיים למוות, רח"ל, ובנס שב אל ארץ החיים.

על אודות השידוך לא שמענו יותר. ולא ידענו מה עלה בגורלו. בחלוף הימים החלו להיוודע אי אלו פרטים עד שלבסוף הייתה בידנו התמונה הברורה: לאחר שהתאושש האב מעט, והיה מסוגל לדבר, ביקש שיקראו אל מיטתו חולי את רב השכונה. כשהגיע סיפר לו שבבור לב, כי באותו ערב הם היו אמורים לסגור שידוך מצויין, כיון שהמשפחה השניה הגיע מחו"ל, תכנון כי 'הלחיים' יישוו אצל משפחת החתן. השולחנות היו ערוכים, והדודים הזומנו לשמחה. והנה, שעה לפני הזמן שנבקע, שעה בלבד(ז'), התקשר השדכן והודיע כי העניין כולו בטל ומבוטל. הוא לא הסכים לספק הסברים. אולי הוא בעצמו לא ידע. בכל אופן הוא הבחיר שהביטול הוא סופי ומוחלט, וכי המדוברים הקדימו את טיסתם והם שבים לחו"ל עוד הלילה.

'כששמעתי את זה, לא עמדו לי כוחותי, ופשוט התעלפתי'.

לפנינו סיפור מצמרר שפורסם בגליון "הגחלת" - סיפור המלמדנו את גדול הזהירות וחומר הנזק הנגרם ממסירת מידע מוטעה ולא מבורר בשידוכים. דבר אשר עלול להביא לנזק בלתי הפיך, והוא בגדר מעוות לא יוכל לתקון. דבר נוסף ילמדנו הסיפור, לשמור על פרטיותו של השני ולא להתעניין בדברים שאינם קשורים אליו (הפירה בלע"ז...).

בשכונה בה אני גר, משתייכים מרבית התושבים, לאותה קהילה. מטבע הדברים מכירים התושבים איש את רעהו, וחולקים יחד את אותו בית הכנסת לתפילה ובית מדרש ללימוד, את מוסדות הלימודים של הילדים, את המכולת והירקן השכונתיים ובמקרה שלנו, גם הסנדלר וחנות מכשייר הכתיבה.

כיון שבשכונה שלנו, חיי הקהילה מסודרים מאוד, ויש עסקנים מסורים הדואגים לכל דבר ועניין, הצליחו העסקנים לשכנע את אחת מקופות החולים המובילות בארץ שפתיחת סניף בשכונה שלנו תהיה משתלמת מאד לשני הצדדים, ואכן זכתה השכונה למרפאה חדשה ונגישה, שיש בה כל השירותים החשובים להם זקוק אדם ב"קופת חולים".

אף בני משפחתנו נהנו מן המרפאה החדשה, ממסויכותה אל הצוות, ממסעירות הרופאים וגם מן היחס האדיב של הצוות המסור. לי באופן אישי הפריע מאד ענין אחד במרפאה, שסבור הייתי שצריך תיקון רציני. הענין הזה היה - התור בבית המרקחת, אינני יודע איך התפתח המנהג הזה, אולם הוא ציער אותי מאוד. על הדלפק בבית המרקחת, זה שעליו מניח הלוקוח את המרשמים, והרוקח כנגדם את התרופות, נהגו להישען כל האנשים המתמינים לתורם. באופן כזה נמנעו מכל אחד בתורו הפרטיות, כל הממתנים היו שותפים לבקשת הלוקוח, לשאלות הרוקח ולהמשך השיחה ביניהם, עד לסיום המאושר בו יוצא המטופל ושקית תרופותיו בידיו.

המהדרים מתעריבים תמיד ומוסיפים עצות, אזהרות, וטיפים שנוצרו מניסיונם האישי. המעמד מביך מאד גם כשמדובר בזרים, קל וחומר כשכל המשתתפים ב"טקס" הם חברים מן השכונה, מבית הכנסת, מהכולל וכדו'. תנסו לדמיין לרגע את אופי 'החגיגה', ולהבין בעצמכם מדוע הפריע לי כי"כ הדבר. בפעם הראשונה שנתקלתי בתופעה, הייתי מופתע ונבוך. מיד אחרי שסיימתי את ענייני בבית המרקחת, ניגשת אלי הפקיד, 'יהודי יקר עמו אני לומד כל יום שיעור בך אומץ, הבחרינו לא את הכאב שבענייך, הוא הקשיב בהשתתפות ואמר: 'בדיק אתמול העיר לי על כך מישורו אחר. אתם צודקים. מה אתה מציע לעשות?'

'יש פתרונות לדבר', אמרתי, 'הכי פשוט זה להתקין 'תורמט' - מחלק מספרים אוטומטי שכל אחד שמגיע לוקח לעצמו מספר, והוא יושב וממתין לתורו עד שהכרוז מכריז שהגיע תורו, והוא יגיש לקבל את מבוקש, סמיים והולך'. **הפקיד האדיב, הקשיב לי היטב, ואמר שהוא יעביר את הדברים להנהלת הסניף.** בפעם הבאה בה הייתי במרפאה, לא ניכר כל שינוי. ניגשתני אל הפקיד ושאלתי אותו האם יש משהו חדש בעניין התור אצל הרוקח, הפקיד המהם משלו ואמר: 'כן, בקרוב יגיע המכשיר שדברת עליו. ה'בקרוב' נמשך כמה חודשים טובים ולבסוף, כשהגיע ה'תורמט', התברר כי הקהל התרגל כי"כ להישען על הדלפק תוך כדי המתנה, שהיה קשה עד בלתי אפשרי, להושיב את הממתנים במקומותיהם. כיון שלא הפסקתי להעיר על כך לפקיד, מיודעי, וגם לשאר הפקידים, ואפילו שוחחתי בעניין עם מנהל הסניף, ניסו במרפאה לעשות עוד דברים בנידון, כמו תלית שלטים המבקשים מן הקהל לכבד את הפרטיות של כל אחד, וכמו קריאות ששיגר לחלל מדי פעם הרוקח העסוק, שביקש מן הממתנים לשבת עד שיגיע תורם. שינוי כלשהו הסתמן, ואנשים התחילו לשבת יפה במקום.

הלכה לשבת

סלית ותפילין המונחים בכיס אחד בשבת

שבת כרך א' (מהדו"ק עמוד קצב). ועיין בב"י (סוף סי' רמה ד"ה מצאתי). ע"ש. וכ"כ בספר שש"כ (פרק כ"ב הע"מ). דנראה דכלי שיש בו איסור והיתר, מותר לקחת ההיתר ולית ביה משום מוטל כלי מהיכנו, כיון שלא עשה מעשה. והראיה מסי' רס"ה סק"ו במ"ב, בשם תשובת מהר"ל.

ולכן העיקר לדינא שמותר להוציא הטלית המונחת בכיס גדול שיש בו גם תפילין, ואין זוה איסור משום ביטול כלי מהיכנו, ובפרט דאיכא ספק אם תפילין בכלל חשיבי מוקצה. ועוד דשמא לא אמרינן דין בסיס לדבר האסור אלא במוקצה מחמת גופו, ולא בכלי שמלאכתו לאיסור. ומ"ש בילקוט יוסף שבת כרך ב' בתחלת הלחמיר ליתן שם איהו ספר, הוא על דרך החומרא, ואינו מעיקר הדין. ומ"ש בשו"ת שערי יושר הג"ל להעיר על דברינו, הנה לא הזכיר דברי המאירי ה"ל, ובאמת דבהגלות נגלות דבאי דחן מוקאי, בודאי דהכי נקטינן דאין איסור ביטול כלי מהיכנו כשהוא בגרמא.

להקדשות והנצחות
052-6093077

לעילוי נשמת
מוסא בן יחיא ואהרון בן יחיא אהפל ז"ל,
יעל בת רבקה ע"ה. שושנה פורן בת
טאוס ע"ה.

לרפואת
ראובן בן שרה זינת, דוד בן אליס עישה, אליס עישה תחי' בת תמו,
התינוקת בת שבע אסתר בת אביטל, יונכד בת שושנה, אביעד
מאיר יהודה בן עדיט טל,

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג
שלום אפול ורפי בן סינו מגזיז ה"ו וכל משפ' פנחס ואיתמר
(תומר) בני אביגיל ה"ו. יש ושור בני אילה ה"ו, רחמים בן
מונירה.

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג
שלום אפול ורפי בן סינו מגזיז ה"ו וכל משפ' פנחס ואיתמר
(תומר) בני אביגיל ה"ו. יש ושור בני אילה ה"ו, רחמים בן
מונירה.